

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

- จรัญ ภัคตินากุล. คำบรรยายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้.
กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒.
- จิต เศรษฐบุตร. คำอธิบายกฎหมายนิติกรรมและหนี้ เล่ม ๑-๒. กรุงเทพฯ :
สำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, ๒๕๑๓.
- จิตติ ติงคภักดิ์. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ มาตรา ๓๔๔ ถึง
๔๔๒ ว่าด้วยมูลเหตุแห่งหนี้. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๒๓.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ. กฎหมายว่าด้วยสัญญา เล่ม ๒. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ :
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗.
- เทพวิฑูร, พระยา. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ - ๒.
พระนคร : โรงพิมพ์ไทยศึกษา, ๒๕๐๕.
- นิตรา นัยโกวิท. การคุ้มครองผู้บริโภคในการทำสัญญาเช่าซื้อสินค้า. วิทยานิพนธ์
ชั้นปริญญาโทนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ม.ป.ท., ๒๕๒๓.
- ประพนธ์ ศาตธมาน. คำบรรยายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเช่าทรัพย์ เช่าซื้อ.
พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : แสงทองการพิมพ์, ๒๕๑๔.
- พรรณีภา บุรพาชีพ. ค่าเสียหายอันเกิดแต่การไม่ชำระหนี้. วิทยานิพนธ์ ชั้นปริญญา
โทนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ม.ป.ท., ๒๕๒๒.
- ไพจิตร ปลูกพันธ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิด.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘.
- มานะ พินยาภรณ์. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะเช่าซื้อ. พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพฯ : แสงทองการพิมพ์, ๒๕๑๔.
- วรวิทย์ ฤทธิศักดิ์. คำอธิบายกฎหมายลักษณะเช่าซื้อพร้อมคำพิพากษาศาลฎีกา.
กรุงเทพฯ : บริษัทศรีสมบัติการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๓๔.

- ศักดิ์ สอนองชาติ. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จรัญสนิทวงศ์, ๒๕๒๔.
- เสวีเย์ ปราโมช, ม.ร.ว.. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะนิติกรรมและหนี้ เล่ม ๑. พิมพ์แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสาส์น, ๒๕๐๕.
- _____ . ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้ เล่ม ๒. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๒๗.
- สัญญาชัย สัจวานิช. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ว่าด้วยเช่าทรัพย์ เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน. พิมพ์ครั้งที่ ๓ กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ, ๒๕๑๔.
- สุปัน พูลพัฒน์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเช่าทรัพย์ เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์, ๒๕๑๖.
- สุนิศ ปราณีตผลกรัง. คดีเช่าซื้อ. กรุงเทพฯ : บริษัทศรีสมบัติการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๓๔.
- สุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์. ย่อหลักกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สัญญา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม, ๒๕๓๓.
- สำเรียง เมฆเกรียงไกร. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเช่าทรัพย์ เช่าซื้อ. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓.
- อำนัค คล้ายสังข์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเช่าทรัพย์ เช่าซื้อ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๓.
- บทความภาษาไทยและอื่น ๆ

เกริก วณิชกุล. "สิทธิเรียกร้องในสัญญาเช่าซื้อสังหาริมทรัพย์" วารสารกฎหมายจุฬาลงกรณ์, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (๒๕๒๔), ๔๘ - ๗๔.

- กิตติพงษ์ อรุณพัฒน์พงศ์. "การโอนสิทธิเรียกร้องตามสัญญาเช่าซื้อ" บทบัญญัติ, เล่ม ๓๖ ตอนที่ ๓ (๒๕๒๒), ๓๕๑ - ๓๖๗.
- คิง ภาไชย. "คำพิพากษาในนานาทรศนะ" บทบัญญัติ, เล่ม ๒๘ ตอนที่ ๒ (๒๕๑๔), ๔๖๘ - ๔๗๑.
- จุกา กุลบุคย์. คำแปลประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ฉบับใหม่ บรรพ ๒ (หนี้). คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐.
- ดาราวร เตชะกำพ. "ADHESION CONTRACT" วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑ (๒๕๒๖), ๑๕๐-๑๖๓.
- _____. "ข้อกำหนดที่ไม่เป็นธรรมในสัญญา" วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน ๒๕๒๕), ๑๓๑ - ๑๔๕.
- บัญญัติ สุชีวะ. "ข้อสัญญาที่กำหนดขึ้นฝ่ายเดียว" บทบัญญัติ, เล่มที่ ๒๔ ตอน ๑ (มกราคม ๒๕๐๕), ๕๘ - ๗๐.
- บุญศรี กอบบุญ. "การบังคับชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจงและการบังคับชำระหนี้โดยค่าสินไหมทดแทน" บทบัญญัติ, เล่มที่ ๔๐ ตอน ๓ - ๔ (๒๕๒๖), ๓๐๘ - ๓๔๗.
- ไพจิตร บุญพันธ์. "ข้อสังเกตเกี่ยวกับสัญญาเช่าซื้อ" บทบัญญัติ, เล่ม ๓๐ ตอน ๑ (๒๕๑๖), ๖๖ - ๕๒.
- _____. "ผลของการเลิกสัญญาเช่าซื้อกับการกลับคืนสู่ฐานะเดิม" ตุลาหา, ปีที่ ๓๐ เล่ม ๓ (๒๕๒๖), ๒๖ - ๓๖.
- มานะ พิทยาภรณ์. "ข้อสังเกตเกี่ยวกับสัญญาเช่าซื้อ" บทบัญญัติ, เล่มที่ ๓๐ ตอนที่ ๓ (๒๕๑๖), ๔๖๒ - ๔๘๕.
- มานิช จรมาศ. "เบี้ยปรับ" ตุลาหา, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑ (๒๕๐๕), ๒๗ - ๓๒.
- รองพล เจริญพันธ์. "การคุ้มครองผู้บริโภคในการเช่าซื้อสินค้าตามหลักการของกฎหมายอังกฤษและออสเตรเลีย" วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (๒๕๒๑), ๑๒๐ - ๑๕๒.
- สุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์. "ข้อจำกัดความรับผิดในสัญญา" วารสารนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน ๒๕๒๕),
๑๑๗ - ๑๓๐.

สำเรียง เมฆเกรียงไกร. "ความรับผิดชอบของคู่สัญญาอันเนื่องมาจากทรัพย์สินที่
เข้าซื้อสูญหาย" วารสารกฎหมายจุฬาลงกรณ์, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๓
(๒๕๒๓), ๑๑๔ - ๑๓๘.

หนังสือภาษาอังกฤษ

- A.G. Gust and J.C. Tylor. The Law of Hire - Purchase.
London : Sweet and Maxwell, 1966.
- Anson. Principles of the English Law of Contract. 21st
edition. Oxford at the Clarendon Press, 1961.
- Aubrey L. Diamond. Introduction to Hire - Purchase Law.
second edition. London : Butterworths, 1971.
- David Wild. The Law of Hire - Purchase. second edition.
London : Butterworths, 1965.
- de Becker, J.E. The Principles and Practice of the Civil
Code of Japan. London : Butterworth & Co., 1921.
- E.J. Schuster. The Principles of German Civil Law. Oxford
at the Clarendon Press, 1907.
- Goode, R.M. Hire - Purchase Law and Practice. 2nd ed.
London : Butterworths, 1970.
- Murray, Jr., John Edward. Grismore on Contracts.
(Revised Edition). The Bobbs. Merrill Company,
Inc., 1965.
- Philip S. James. Introduction to English Law. London :
Butterworth, 1969.

Ryan K.W. An Introduction to the Civil Law. the law Book
Co; of Australia, 1962.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการเข้าซื้อสินค้า พ.ศ. . . . . . ของกระทรวงพาณิชย์
ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔)

เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติควบคุมการเข้าซื้อสินค้า
พ.ศ. . . .

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเข้าซื้อสินค้า

เหตุผล

เนื่องจากในปัจจุบันนี้ประชาชนมีความจำเป็นต้องอาศัยเครดิตเพื่อ
การอุปโภคบริโภคสำหรับชีวิตประจำวันโดยการเข้าซื้อและซื้อสินค้าผ่านส่งเพิ่ม
มากขึ้นทั้งชนิดและปริมาณของสินค้า แต่ยังไม่มีการควบคุมในเรื่องนี้ เพื่อให้
การเข้าซื้อและการขายผ่านส่งสินค้าเป็นไปด้วยความเป็นธรรมโดยไม่เอารัด
เอาเปรียบผู้เข้าซื้อกัน และบังเกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศ โดย
รักษาปริมาณการให้เข้าซื้อและการขายผ่านส่งให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม อัน
จะเป็นผลดีแก่การส่งเสริมการลงทุนการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของ
ประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ศูนย์วิจัยการพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ควบคุมการเข้าซื้อสินค้า
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเข้าซื้อสินค้า
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติควบคุมการ
เข้าซื้อสินค้า พ.ศ. ...."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นที่มีบัญญัติไว้ใน
พระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราช
บัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
"เข้าซื้อ" หมายความว่า เข้าซื้อตามประมวลกฎหมายแพ่งและ

พาณิชย์ เฉพาะสินค้าควบคุม และหมายความรวมถึงซื้อขายผ่อนส่งด้วย

"ซื้อขายผ่อนส่ง" หมายความว่า การซื้อขายสินค้าควบคุมที่มีเงื่อนไขว่า ผู้ซื้อจะต้องชำระราคาให้ผู้ขายตั้งแต่สองงวดขึ้นไป และกรรมสิทธิ์ในสินค้าควบคุมนั้นยังไม่โอนไปยังผู้ซื้อจนกว่าจะได้ชำระราคาแล้ว

"สินค้าควบคุม" หมายความว่า สินค้าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นสินค้าควบคุม

"ผู้เข้าซื้อ" หมายความว่า ผู้ซื้อสินค้าควบคุมผ่อนส่งด้วย

"ผู้ให้เข้าซื้อ" หมายความว่า ผู้ประกอบกิจการให้เข้าซื้อเป็นทางค้าปกติ และได้รับใบสำคัญการจดทะเบียน หรือใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ และหมายความรวมถึงผู้ขายสินค้าควบคุมผ่อนส่งเป็นทางค้าปกติด้วย และได้รับใบสำคัญการจดทะเบียนหรือใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

"ราคาเข้าซื้อ" หมายความว่า จำนวนเงินรวมทุกงวดที่ผู้เข้าซื้อต้องชำระรวมกับเงินชำระล่วงหน้า

"ราคาเข้าซื้อสุทธิ" หมายความว่า จำนวนเงินที่ต่างกันระหว่างราคาเข้าซื้อที่ยังไม่ได้ชำระทั้งสิ้นกับค่าเข้าซื้อซึ่งคำนวณตามส่วนแห่งระยะเวลาเข้าซื้อที่ยังเหลืออยู่

"ค่าเข้าซื้อ" หมายความว่า จำนวนเงินที่ต่างกันระหว่างราคาเข้าซื้อกับราคาเงินสด

"อัตราค่าเข้าซื้อ" หมายความว่า อัตราร้อยละของจำนวนเงินที่ต่างกันระหว่างราคาเงินสดกับเงินชำระล่วงหน้าซึ่งต้องคำนวณตามสูตร วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

"เงินชำระล่วงหน้า" หมายความว่า จำนวนเงินที่ผู้ให้เข้าซื้อเรียกให้ผู้เข้าซื้อชำระเป็นบางส่วนก่อนการชำระเงินเป็นงวด ๆ

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"นายทะเบียน" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมการเข้าชื่อ
 "รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

- (๑) การเข้าชื่อระหว่างผู้ประกอบการที่ซื้อสินค้าควบคุมมาจำหน่าย
- (๒) การซื้อขายสินค้าผ่อนส่งเกี่ยวกับการส่งสินค้าควบคุมออกนอก

ราชอาณาจักร

(๓) การเข้าชื่อที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตาม (๓) จะกำหนดเงื่อนไขประการใดก็ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ คำว่า "ธุรกิจ" หมายความว่า การประกอบกิจการในทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม หัตถกรรม พาณิชยกรรม การบริการ หรือกิจการอย่างอื่นเป็นทางค้าปกติ

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนาย
 ทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่
 เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมกับกำหนดกิจการอื่น และ
 ออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้
 บังคับได้

มาตรา ๗ ภายใต้อำนาจมาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 พาณิชย์ มีอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียน
- (๒) ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียม
 กับกำหนดกิจการอื่น และออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามหมวด ๒

- (๓) มอบหมายให้กระทรวง ทบวง กรมใดเป็นผู้ดำเนินการอย่างหนึ่ง
 อย่างไม่ใด ตามหมวด ๒ หมวด ๓ หมวด ๖ หมวด ๗ และหมวด ๘
- (๔) แต่งตั้งกรรมการอื่นตามมาตรา ๕
- (๕) วินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๐ และมาตรา ๔๘

มาตรา ๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 การคลังมีอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่
- (๒) ออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามหมวด ๔
- (๓) มอบหมายให้กระทรวง ทบวง กรมใดเป็นผู้ดำเนินการอย่างหนึ่ง
 อย่างไม่ใดตามหมวด ๔

หมวด ๑

คณะกรรมการควบคุมการเข้าชื่อ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการควบคุม
 การเข้าชื่อ" ประกอบด้วยปลัดกระทรวงพาณิชย์หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงพาณิชย์
 มอบหมายเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวง
 อุตสาหกรรม ผู้แทนคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทน
 ธนาคารแห่งประเทศไทย และกรรมการอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินสี่คน เป็น
 กรรมการ

คณะกรรมการจะแต่งตั้งกรรมการหรือบุคคลอื่นเป็นเลขานุการและผู้ช่วย
 เลขานุการก็ได้

มาตรา ๑๐ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ
 สองปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว ยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการ ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๑ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ
เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออก
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๓ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้ความเห็นและให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๔
- (๒) การออกประกาศตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๒
- (๓) การออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๔๔
- (๔) การวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๐ และมาตรา ๔๘
- (๕) เรื่องอื่นที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารและสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

หมวด ๒

การจดทะเบียนและการอนุญาต

มาตรา ๑๗ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้เข้าซื้อและแก้ไขภาวะเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดหรือเปลี่ยนแปลงชนิด ประเภท และลักษณะของสินค้า ให้เป็นสินค้าควบคุม

การประกาศกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงสินค้าควบคุมตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๑๘ ผู้ใดให้เข้าซื้อสินค้าควบคุมเกินปริมาณที่รัฐมนตรี
ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
การขอจดทะเบียนและการออกใบสำคัญการจดทะเบียน ให้เป็นไป
ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดให้เข้าซื้อสินค้าควบคุมโดยมีข้อตกลงให้
ผู้เข้าซื้อชำระราคาเข้าซื้อตั้งแต่สองงวดขึ้นไปก่อนรับมอบสินค้าควบคุม เว้นแต่
จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่รับจดทะเบียน หรือนาย
ทะเบียนไม่ออกใบอนุญาต ผู้ขอจดทะเบียนหรือผู้ขอรับใบอนุญาตแล้วแต่กรณี มี
สิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง
การไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่รับจดทะเบียน

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

หมวด ๓

สิทธิและหน้าที่ของผู้ให้เข้าซื้อ

มาตรา ๒๑ ผู้ให้เข้าซื้อต้องส่งบัญชีเกี่ยวกับสินค้าควบคุมที่ผู้ให้เข้าซื้อ
ของปีที่ล่วงแล้วตามแบบและรายการที่กำหนดในกฎกระทรวงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
ภายในวันที่สามสิบเอ็ดของเดือนมกราคมทุกปี

มาตรา ๒๒ ผู้ให้เข้าซื้อต้องแสดงใบสำคัญการจดทะเบียน หรือใบ

อนุญาต ใบแทนใบสำคัญการจดทะเบียน หรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย
ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ค้า

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ใบสำคัญการจดทะเบียนหรือใบอนุญาตสูญหาย
หรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้ให้เข้าชื่อแจ้งต่อนักงานเจ้าหน้าที่ หรือนาย
ทะเบียนและยื่นคำขอรับใบแทนใบสำคัญการจดทะเบียน หรือใบแทนใบอนุญาต
ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบสำคัญการจดทะเบียนหรือใบแทนใบอนุญาต และ
การออกใบแทนใบสำคัญการจดทะเบียน หรือใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ในการเสนอหรือการโฆษณาเพื่อชักชวนให้ประชาชน
เข้าชื่อ ผู้ให้เข้าชื่อต้องแสดงข้อความดังต่อไปนี้

- (๑) ราคาสินค้าควบคุมเงินสด
  - (๒) ราคาเข้าชื่อ
  - (๓) เงินชำระล่วงหน้า
  - (๔) จำนวนเงินและระยะเวลาที่ต้องชำระแต่ละงวดและจำนวนงวด
  - (๕) อัตราค่าเข้าชื่อ
  - (๖) ค่าใช้จ่ายอื่นที่ผู้เข้าชื่อต้องจ่ายนอกจาก (๓) (๔) และ (๕)
- การแสดงข้อความตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ การตกลงต่อไปนี้ไม่ผูกพันผู้เข้าชื่อ

- (๑) การให้ผู้ให้เข้าชื่อหลุดพ้นจากหน้าที่ หรือภาระใดที่มีอยู่ตาม
กฎหมาย
- (๒) การให้ผู้เข้าชื่อจ่ายอัตราค่าเข้าชื่อเกินกว่าที่รัฐมนตรีประกาศ
กำหนดตามมาตรา ๔๐ (๑)

(๓) การให้ผู้เช่าซื้อจ่ายเบี้ยปรับ ค่าตอบแทน หรือค่าเสียหายใดๆ นอกจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๔) การจำกัดสิทธิของผู้เช่าซื้อที่มีอยู่ตามกฎหมาย

มาตรา ๒๖ สัญญาเช่าซื้อต้องทำเป็นหนังสือ มีข้อความตรงกันสองฉบับ และอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อผู้ให้เช่าซื้อและผู้เช่าซื้อ

(๒) ชนิด ประเภท และลักษณะของสินค้าควบคุม

(๓) ราคาสินค้าควบคุมเงินสด

(๔) ราคาเช่าซื้อ

(๕) เงินชำระล่วงหน้า

(๖) จำนวนเงินและระยะเวลาที่ต้องชำระแต่ละงวด และจำนวน

งวด

(๗) อัตราค่าเช่าซื้อ

(๘) วัน เวลา และสถานที่ที่ส่งและรับมอบสินค้าควบคุม และเงื่อนไข

ในการส่งมอบ

(๙) วัน เวลาและสถานที่ วิธีการและบุคคลที่รับชำระเงินตาม (๖)

(๑๐) เงื่อนไขการโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าควบคุม

(๑๑) เงื่อนไขการบอกเลิกสัญญา

(๑๒) ค่าใช้จ่ายอื่นนอกจาก (๕) (๖) และ (๗)

(๑๓) วันที่สัญญาเช่าซื้อจะมีผลใช้บังคับ

(๑๔) สิทธิของผู้เช่าซื้อที่จะบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ

(๑๕) สิทธิของผู้เช่าซื้อที่จะชำระราคาเช่าซื้อสุทธิก่อนถึงกำหนดชำระ

เงินงวดสุดท้าย

(๑๖) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๗ ผู้ให้เช่าซื้อต้องส่งตัวอย่างสัญญาเช่าซื้อให้นายทะเบียนตรวจและให้ความเห็นชอบก่อน

ตัวอย่างสัญญาเช่าซื้อที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้วตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้ได้กับสินค้าควบคุมทุกชนิด ประเภท และลักษณะ และอาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้เมื่อนายทะเบียนเห็นสมควรหรือเมื่อผู้ให้เช่าซื้อร้องขอโดยนายทะเบียนเห็นชอบด้วย

มาตรา ๒๘ ผู้ให้เช่าซื้อต้องส่งมอบคูปองสัญญาเช่าซื้อแก่ผู้เช่าซื้อในวันลงชื่อในสัญญา

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่สัญญาเช่าซื้อชำรุดหรือสูญหาย ผู้ให้เช่าซื้อจะขอให้ผู้ให้เช่าซื้อถ่ายหรือคัดสำเนาสัญญาเช่าซื้อส่งมอบให้แก่ผู้เช่าซื้อ พร้อมด้วยสำเนาบัญชีแสดงจำนวนเงินที่ผู้ให้เช่าซื้อได้รับชำระไว้แล้ว และที่ค้างชำระก็ได้ โดยผู้เช่าซื้อเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาและส่งมอบสินค้าควบคุมโดยข้อสัญญาหรือโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ให้ดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ให้เช่าซื้อต้องประเมินราคาสินค้าควบคุมที่ได้รับคืน โดยประเมินราคาตามราคาตลาดหรือราคาที่จะขายได้ในวันที่รับมอบสินค้าควบคุมคืน และต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้เช่าซื้อทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับมอบสินค้าควบคุมคืน

(๒) ถ้าผู้เช่าซื้อไม่พอใจราคาประเมินตาม (๑) ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ให้เช่าซื้อทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งราคาประเมิน ถ้าผู้เช่าซื้อไม่แจ้งภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้เช่าซื้อพอใจราคาประเมินนั้น

(๓) เมื่อผู้ให้เช่าซื้อได้รับแจ้งตาม (๒) แล้ว ต้องขายทอดตลาดสินค้าควบคุมนั้นภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับมอบสินค้าควบคุมคืน และต้อง

แจ้ง เป็นหนังสือให้ผู้เข้าซื้อทราบก่อนกำหนดวันขายทอดตลาดไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เพื่อให้ผู้เข้าซื้อได้มีโอกาสเข้าสู่ราคา

ค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาด ให้หักจากราคาสินค้าควบคุมที่ขายทอดตลาดได้ และให้ถือว่าราคาสินค้าควบคุมที่เหลือหรือราคาประเมิน แล้วแต่กรณี เป็นมูลค่าของสินค้าควบคุมตามมาตรา ๓๑

มาตรา ๓๑ เมื่อผู้ให้เข้าซื้อได้ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ (๑) และผู้เข้าซื้อพอใจราคาประเมินหรือเมื่อผู้ให้เข้าซื้อได้ปฏิบัติตาม มาตรา ๓๐ (๑) และ (๓) แล้ว ถ้าปรากฏว่า

(๑) สินค้าควบคุมที่รับคืนมีมูลค่ามากกว่าราคาเข้าซื้อสุทธิ ผู้ให้เข้าซื้อต้องคืนเงินส่วนที่เกินแก่ผู้เข้าซื้อภายในสิบห้าวันนับแต่วันประเมินราคา หรือนับแต่วันขายทอดตลาดสินค้าควบคุมแล้วแต่กรณี

(๒) สินค้าควบคุมที่รับคืนมีมูลค่าน้อยกว่าราคาเข้าซื้อสุทธิ ผู้เข้าซื้อต้องชำระเฉพาะเงินส่วนที่ขาดเท่านั้นแก่ผู้ให้เข้าซื้อภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับแจ้งจากผู้ให้เข้าซื้อ

ถ้าผู้ให้เข้าซื้อไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ (๑) หรือ (๒) และ (๓) ผู้ให้เข้าซื้อไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าใช้จ่ายจากผู้เข้าซื้อ

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ผู้เข้าซื้อผิดนัดชำระเงินสองงวดติดกัน ผู้ให้เข้าซื้อจะเลิกสัญญาและยึดสินค้าควบคุมคืนได้ต่อเมื่อผู้เข้าซื้อมิได้ชำระเงินที่ค้างชำระนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับทราบหนังสือเตือนให้ชำระเงินที่ค้างชำระนั้นจากผู้ให้เข้าซื้อ

ในกรณีที่ผู้เข้าซื้อผิดนัดชำระเงินงวดสุดท้าย ผู้ให้เข้าซื้อจะเลิกสัญญาและยึดสินค้าควบคุมคืนได้ต่อเมื่อผู้เข้าซื้อมิได้ชำระเงินที่ค้างชำระนั้นก่อนระยะเวลาใช้เงินได้พ้นกำหนดไปอีกงวดหนึ่งและผู้ให้เข้าซื้อได้มีหนังสือเตือนให้ชำระเงินที่ค้างชำระนั้นแล้ว

ถ้าผู้เข้าซื้อได้ชำระเงินภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง หรือวรรค

สอง ผู้ให้เช่าซื้อจะอ้างเหตุแห่งความล่าช้าในการชำระเงินเป็นเหตุบอกเลิกสัญญาไม่ได้ แต่ผู้ให้เช่าซื้อจะคิดดอกเบี้ยได้ไม่เกินร้อยละสิบห้าต่อปีในจำนวนเงินที่ผิดนัดชำระนั้น

การส่งหนังสือเตือนตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองนั้น ถ้าไม่พบตัวผู้ให้เช่าซื้อหรือผู้ให้เช่าซื้อไม่ยอมรับ ให้ปิดหนังสือเตือนนั้นไว้ในที่เปิดเผย ณ ภูมิสำเนาหรือสถานที่อยู่ของผู้ให้เช่าซื้อและให้ถือว่าผู้ให้เช่าซื้อได้รับทราบหนังสือเตือนนั้นแล้วตั้งแต่วันที่ปิดหนังสือเตือน

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการย้ายหรือปิดบังสินค้าควบคุมซึ่งจะทำให้ผู้ให้เช่าซื้อเสียหาย ผู้ให้เช่าซื้อจะบอกเลิกสัญญาและยึดสินค้าควบคุมคืนได้ทันที

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อยึดสินค้าควบคุมคืนเพราะผู้ให้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระเงินตามมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือเพราะมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า จะมีการย้ายหรือปิดบังสินค้าควบคุมซึ่งจะทำให้ผู้ให้เช่าซื้อเสียหายตามมาตรา ๓๓ ผู้ให้เช่าซื้อต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ให้เช่าซื้อและผู้ค้าประกันทราบภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันยึดสินค้าควบคุมคืน หนังสือแจ้งต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและสถานที่ติดต่อของผู้ให้เช่าซื้อ
- (๒) จำนวนเงินที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ชำระไว้แล้ว และที่ค้างชำระ
- (๓) มูลค่าของสินค้าควบคุมที่ยึดคืนโดยประเมินราคาตามราคาตลาดหรือราคาที่จะขายได้ในวันยึดสินค้าควบคุมคืน
- (๔) วัน เวลา และสถานที่ที่ยึดสินค้าควบคุมคืน และสภาพของสินค้าควบคุม

มาตรา ๓๕ ผู้ให้เช่าซื้อจะแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ให้เช่าซื้อขายสินค้าควบคุมที่ได้รับ หรือยึดคืนให้แก่ผู้ให้เช่าซื้อ หรือแก่ผู้ใดที่เห็นควรในราคาไม่ต่ำกว่าราคา

ประเมินตามมาตรา ๓๐ (๑) หรือ มาตรา ๓๔ (๓) ก็ได้
 การแจ้งเป็นหนังสือตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดวัน เวลา และสถานที่
 ที่ชำระเงินไปด้วย แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้เข้าชื่อได้รับแจ้งจากผู้ให้
 เข้าชื่อตามมาตรา ๓๐ (๑) หรือมาตรา ๓๔

มาตรา ๓๖ ผู้ให้เข้าชื่อจะต้องขายทอดตลาดสินค้าควบคุมที่ยึดคืน
 ตามมาตรา ๓๔ เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๓๔ วรรคสองแล้ว และให้นำ
 มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสอง และมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับโดย
 อนุโลม

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ผู้ให้เข้าชื่อย้ายสถานที่ค้าหรือเปลี่ยนแปลง
 รายการที่จดทะเบียนหรือขออนุญาตไว้ ต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
 หรือนายทะเบียนแล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันย้ายหรือเปลี่ยนแปลงนั้น
 ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่ผู้ให้เข้าชื่อเลิกประกอบธุรกิจที่ได้รับใบสำคัญ
 การจดทะเบียนหรือใบอนุญาต ต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือ
 นายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันเลิกและให้ถือว่าใบสำคัญการจดทะเบียน
 หรือใบอนุญาตสิ้นอายุตั้งแต่วันเลิกประกอบธุรกิจตามที่ได้แจ้งไว้แล้ว

การแจ้งตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
 ที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔

สิทธิและหน้าที่ของผู้เข้าชื่อ

มาตรา ๓๙ ผู้เข้าชื่อจะชำระราคาเข้าชื่อสุทธิภายในเวลาที่สัญญา

เข้าซื้อมีผลใช้บังคับอยู่ก็ได้ โดยมีหนังสือแจ้งให้ผู้ให้เข้าซื้อทราบ พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ชำระเงินไปด้วย

หมวด ๕

การควบคุมการเข้าซื้อ

มาตรา ๔๐ รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดหรือเปลี่ยนแปลงในเรื่องเกี่ยวกับการเข้าซื้อสินค้าควบคุมดังต่อไปนี้

- (๑) อัตราค่าเข้าซื้อ
- (๒) เงินชำระล่วงหน้า
- (๓) จำนวนเงินและระยะเวลาแต่ละงวด

ประกาศตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดสำหรับสินค้าควบคุมทุกชนิด ประเภท และลักษณะ หรือเฉพาะบางชนิด ประเภท และลักษณะก็ได้ และจะกำหนดเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือทุกเรื่องตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งก็ได้

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๔๑ ในกรณีประกาศกำหนดอัตราค่าเข้าซื้อตามมาตรา ๔๐

- (๑) ให้รัฐมนตรีกำหนดสูตร วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณอัตราดังกล่าวด้วย

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขภาวะเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา ห้ามหรือจำกัดการให้เข้าซื้อสินค้าควบคุมได้ ในการนี้จะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดด้วยก็ได้

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๔๓ การประกาศกำหนดอัตราค่าเช่าซื้อ เงินชำระล่วงหน้า
จำนวนงวด และระยะเวลาแต่ละงวดตามมาตรา ๔๐ (๑) (๒) และ (๓) เมื่อ
รัฐมนตรีเห็นสมควรโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้ใช้บังคับแก่การขายสินค้า
ควบคุมเงินผ่อนที่กรรมสิทธิ์ในสินค้าควบคุมโอนไปยังผู้ซื้อแล้วด้วยก็ได้

หมวด ๖

พนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียน

มาตรา ๔๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่และนาย
ทะเบียนมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานการค้าของผู้ให้เช่าซื้อในระหว่างเวลาทำการ
เพื่อตรวจสอบบัญชี เอกสารประกอบการลงบัญชี สัญญาและเอกสารหลักฐานใดๆ
เกี่ยวกับการเช่าซื้อสินค้าควบคุม และในการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง
จากบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องหรือผู้ซึ่งอยู่ในสถานที่ดังกล่าวได้

(๒) มีหนังสือสอบถาม หรือเรียกบุคคลหนึ่งเกี่ยวข้องกับ การเช่าซื้อ
สินค้าควบคุม เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดตามพระราช
บัญญัติ เพื่อให้ชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งบัญชี เอกสารประกอบการลงบัญชี
สัญญาและเอกสารหลักฐานใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเช่าซื้อสินค้าควบคุม ทั้งนี้ภายใน
เจ็ดวันนับแต่วันรับทราบหนังสือดังกล่าว

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) และ (๒) ให้ผู้ให้เช่าซื้อและผู้ซึ่ง
เกี่ยวข้องชี้แจงและอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๔๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่

และนายทะเบียนต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับร้องขอ
บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียน ให้เป็นไปตามแบบ
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่ นายทะเบียน เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๗

การพักใช้และการเพิกถอนใบสำคัญการจดทะเบียนและใบอนุญาต

มาตรา ๔๗ เมื่อปรากฏว่าผู้ให้เข้าซื้อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด
อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราช
บัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียน แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งพักใช้
ใบสำคัญการจดทะเบียน หรือใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร หรือจะ
สั่งเพิกถอนใบสำคัญการจดทะเบียนหรือใบอนุญาตก็ได้

คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ให้เข้าซื้อทราบและให้
นำมาตรา ๓๒ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๘ ผู้ให้เข้าซื้อที่ถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบสำคัญการจด
ทะเบียน หรือใบอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่
ได้ทราบคำสั่ง โดยยื่นอุทธรณ์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนแล้วแต่กรณี
เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนได้รับคำอุทธรณ์แล้วให้เสนอคำอุทธรณ์
ต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์

รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ยกอุทธรณ์ หรือแก้ไขคำสั่งของพนักงาน
เจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนในทางที่เป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ได้

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สิ้นสุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นเหตุขุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้น

หมวด ๘

การร้องทุกข์

มาตรา ๔๕ ผู้เข้าชื่อมีสิทธิร้องทุกข์ต่อนายทะเบียน เมื่อเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมเกี่ยวกับการเข้าชื่อสินค้าควบคุม หรือเมื่อปรากฏว่าผู้ให้เข้าชื่อฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามสัญญา หรือพระราชบัญญัตินี้

เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พิจารณาให้แล้วเสร็จ ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำร้องและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ร้องทราบ

หมวด ๙

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๖ หรือขัดขวาง หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือนายทะเบียน ตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนและปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ให้เข้าชื่อผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้ให้เข้าชื่อผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๓
วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๔๔ ผู้ให้เข้าชื่อผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ มาตรา
๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๓) มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ หรือมาตรา
๓๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๔๕ ผู้ให้เข้าชื่อผู้ใดงดเว้นไม่กรอกรายการตามมาตรา ๒๖
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๔๖ ผู้ให้เข้าชื่อผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๘ หรือ
มาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๔๗ ผู้ให้เข้าชื่อผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของ
รัฐมนตรีตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๒ หรือมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุก
ตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา ๔๘ ผู้ให้เข้าชื่อผู้ใดโฆษณาด้วยประการใด ๆ เกี่ยวกับ
ลักษณะ คุณภาพ หรือส่วนประกอบ ส่วนผสม วิธีหรือกรรมวิธีในการผลิต แหล่ง
ผลิต คุณสมบัติมาตรฐาน ความปลอดภัย ประโยชน์ในการใช้ วิธีใช้และอายุ
การใช้ ความแข็งแรงทนทาน การรับรองคุณภาพ การให้บริการ และการใดๆ
เกี่ยวกับสินค้าควบคุมที่ให้เข้าชื่อ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสอง
ปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษปรับสถาน
เดียว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนแล้วแต่กรณี มีอำนาจเปรียบเทียบ
ได้

บทเฉพาะกาล

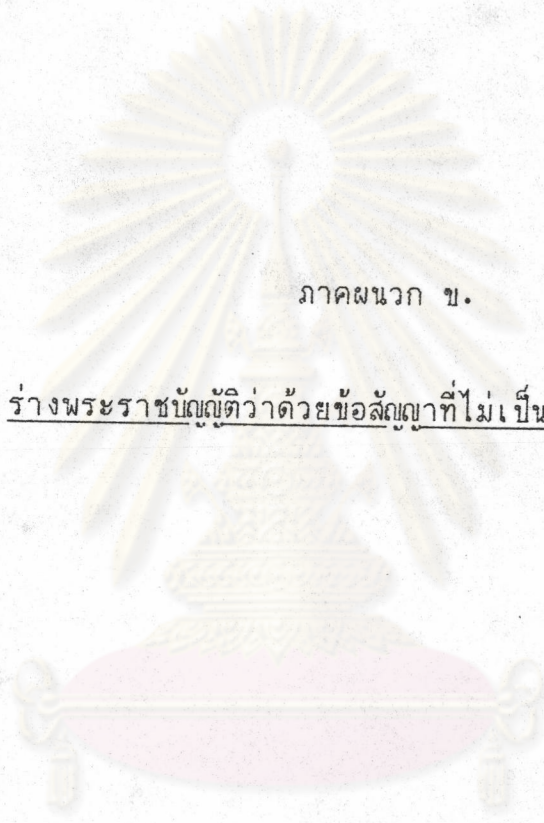
มาตรา ๖๐ เมื่อรัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดสินค้าให้เป็นสินค้าควบคุมตามมาตรา ๑๗ แล้ว ให้ผู้ที่ประกอบกิจการให้เข้าชื่อเกี่ยวกับสินค้าควบคุมอยู่แล้วในวันประกาศขึ้นคำขอจดทะเบียนตามมาตรา ๑๘ หรือขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ผู้นั้นประกอบกิจการไปพลางก่อนได้ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนมีคำสั่งเป็นหนังสือไม่รับจดทะเบียนหรือไม่ออกใบอนุญาตแล้วแต่กรณี ผู้นั้นไม่มีสิทธิประกอบกิจการนับแต่วันทราบคำสั่งเป็นต้นไป และให้นำมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. ....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม

พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม

เหตุผล

โดยที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ยอมรับหลักความค้ำค้ำสิทธิของการแสดงเจตนา เคารพเสรีภาพในการทำสัญญาของประชาชน รัฐจะไม่เข้าไปแทรกแซงหากการนั้นไม่ถึงกับเป็นการต้องห้ามตามกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งนี้เนื่องมาจากพื้นฐานแนวความคิดในระบบเศรษฐกิจเสรี แต่การที่ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการทำนิติกรรมสัญญาดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลเสียที่สำคัญประการหนึ่ง โดยผู้ที่มีอำนาจต่อรองเหนือกว่าอาจนำเอาสิทธิเสรีภาพในการทำนิติกรรมสัญญาไปใช้ในทางที่เอารัดเอาเปรียบจนกลวงประโยชน์จากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งที่มีอำนาจต่อรองน้อยกว่าในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเป็นอย่างมาก และมีผลกระทบไม่แต่เฉพาะคู่สัญญาเท่านั้น ยังเป็นผลให้เกิดความไม่สงบสุขในสังคมอีกด้วย ควรมีมาตรการที่ให้รัฐโดยศาลยุติธรรมมีอำนาจบังคับให้ผลของสัญญาบางประเภทที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อส่วนรวมอยู่ในกรอบของความเป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี เพื่อให้เกิดความสงบสุขแก่สังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม
พ.ศ. ....

.....
.....
.....
.....

.....
โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญา
ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. ...."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) สัญญาที่กระทำระหว่างกระทรวง ทบวง กรมด้วยกันเองหรือ
ระหว่างกระทรวง ทบวง กรมกับเอกชนโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่มุ่งหมาย
จะคุ้มครองประโยชน์ของรัฐหรือประโยชน์สาธารณะ

(๒) สัญญาเช่าที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเช่าซื้อที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม

(๓) สัญญาก่อตั้ง เปลี่ยนแปลง หรือเลิกบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่เป็นนิติบุคคล

(๔) สัญญาซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

(๕) นิติกรรมอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"ผู้บริโภคร" หมายความว่า ผู้ซื้อ ผู้เช่า ผู้เช่าซื้อ ผู้แลกเปลี่ยน หรือผู้ได้มาโดยมีค่าตอบแทนด้วยประการใดเพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งสินค้าหรือบริการจากผู้ประกอบการค้าหรือวิชาชีพ ทั้งนี้ โดยมีใช้เพื่อการค้าหรือวิชาชีพ ทั้งนี้ โดยมีใช้เพื่อการค้าสินค้าหรือบริการนั้น

"ผู้ประกอบการการค้าหรือวิชาชีพ" หมายความว่า ผู้ขาย ผู้ให้เช่า ผู้ให้เช่าซื้อ ผู้แลกเปลี่ยน หรือผู้จัดการให้ด้วยประการใด ซึ่งสินค้าหรือบริการ เพื่อประโยชน์ในทางการค้าเป็นปกติธุระ

"สัญญามาตรฐาน" หมายความว่า สัญญาที่ทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีกำหนดข้อสัญญาที่เป็นสาระสำคัญไว้ล่วงหน้าไม่ว่าจะทำในรูปแบบใด ซึ่งคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนำมาใช้ในการประกอบกิจการของตน

มาตรา ๔ ข้อตกลงในสัญญาที่ทำระหว่างผู้บริโภครกับผู้ประกอบการการค้าหรือวิชาชีพ หรือในสัญญามาตรฐาน หรือในสัญญาที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งมีอำนาจต่อรองในการทำสัญญาเหนือกว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งอย่างมาก ที่ให้ผู้ประกอบการการค้าหรือวิชาชีพ ผู้กำหนดสัญญามาตรฐาน หรือผู้มีอำนาจต่อรองเหนือกว่าได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร ให้มีผลบังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น

ข้อตกลงที่ถือว่าได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง คือ

(๑) ข้อตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดที่เกิดจากการผิดสัญญา

(๒) ข้อตกลงให้ต้องรับผิดหรือรับภาระมากเกินไปกว่าที่กฎหมาย

กำหนด

(๓) ข้อตกลงให้สัญญาสิ้นสุดลงโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือให้สิทธิคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งบอกเลิกสัญญาได้โดยอีกฝ่ายหนึ่งมิได้ผิดสัญญาในข้อสาระสำคัญ

(๔) ข้อตกลงให้สิทธิคู่สัญญาที่จะไม่ปฏิบัติตามสัญญาข้อใดข้อหนึ่งหรือปฏิบัติตามสัญญาในระยะเวลาที่ล่าช้าได้ หรือปฏิบัติผิดไปจากที่ถึงคาดหมายได้ตามปกติ

(๕) ข้อตกลงให้สิทธิคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเรียกร้องหรือกำหนดให้อีกฝ่ายหนึ่งต้องรับภาระเพิ่มขึ้น

(๖) ข้อตกลงอื่นที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ การตกลงจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การงานหรือการทำนิติกรรมซึ่งไม่เป็นโมฆะ ให้มีผลบังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น

มาตรา ๗ ในสัญญาที่มีการชำระหนี้ด้วยการส่งมอบทรัพย์สินให้แก่ผู้บริโภค คู่สัญญาจะตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบเพื่อความชำระดอกเบี้ยหรือเพื่อการรอนสิทธิมิได้ เว้นแต่ผู้บริโภคได้รู้ถึงความชำระดอกเบี้ยหรือเหตุแห่งการรอนสิทธิอยู่แล้วในขณะที่ทำสัญญา

ในกรณีผู้รับมอบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งมิใช่ผู้บริโภค หรือในกรณีที่ผู้บริโภคได้รู้ถึงความชำระดอกเบี้ย หรือเหตุแห่งการรอนสิทธิอยู่แล้วในขณะที่ทำสัญญา ให้ข้อตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบ ซึ่งไม่ต้องห้ามตามกฎหมายมีผลบังคับได้เท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น

มาตรา ๘ ในสัญญาที่มีการให้สิ่งใดไว้เป็นมัดจำ หากมีกรณีที่จะต้องรับมัดจำนั้นไม่ว่าจะรับโดยอาศัยข้อตกลงในสัญญาหรือโดยผลแห่งกฎหมาย ถ้ามัดจำนั้นสูงเกินส่วน ศาลจะลดลงให้รับได้เพียงเท่าค่าเสียหายที่แท้จริงก็ได้

มาตรา ๕ ข้อตกลงหรือประกาศที่ได้ทำไว้ล่วงหน้าเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดเพื่อความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยของผู้อื่น ซึ่งเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ตกลงหรือผู้ประกาศ หรือของบุคคลอื่นซึ่งผู้ตกลงหรือผู้ประกาศรับผิดชอบด้วย จะนำมาอ้างเป็นเหตุยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดมิได้

ข้อตกลงหรือประกาศยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดที่เกิดจากการกระทำของตนหรือของบุคคลอื่นซึ่งตนต้องรับผิดชอบด้วย เพื่อความเสียหายในกรณีอื่นนอกจากที่กล่าวในวรรคหนึ่งซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมาย ให้มีผลบังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น

มาตรา ๑๐ ความตกลงหรือความยินยอมของผู้เสียหายสำหรับการกระทำที่ต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมาย หรือขัดขวางต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน จะนำมาอ้างเป็นเหตุยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดเพื่อละเมิดมิได้

ความตกลงหรือความยินยอมใด ๆ สำหรับการกระทำนอกจากที่กล่าวในวรรคหนึ่ง จะนำมาอ้างเป็นเหตุยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดเพื่อละเมิดได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น

มาตรา ๑๑ ในการวินิจฉัยให้สัญญาามีผลบังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พิจารณาถึง

- (๑) ความสุจริต อำนาจต่อรอง ความรู้ความเข้าใจ ความคาดหมายแนวทางที่เคยปฏิบัติ ทางเลือกอย่างอื่นและประโยชน์ได้เสียทุกอย่างของคู่สัญญาตามสภาพที่เป็นจริง
- (๒) ปกติประเพณีของการทำสัญญานั้น
- (๓) เวลาและสถานที่ในการทำสัญญาหรือในการปฏิบัติตามสัญญา
- (๔) การรับภาระที่หนักกว่ามากของคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง

ในการวินิจฉัยว่า คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งมีอำนาจต่อรองในการทำสัญญา
เหนือกว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นิเคราะห์ถึงความแตกต่าง
ทางด้านเศรษฐกิจ ความรู้ความเข้าใจ ความล้นทัดจัดเจนหรือโอกาสที่จะเลือก
ทำสัญญาในลักษณะเดียวกันกับบุคคลของคู่สัญญาแต่ละฝ่ายด้วย

คำว่าสัญญาในมาตรานี้ให้หมายความรวมถึงประกาศ ความตกลง
หรือความยินยอมด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ความตกลงหรือความยินยอมใด ๆ ที่มีให้นำบัญญัติแห่ง
พระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนย่อมเป็นโมฆะ

มาตรา ๑๓ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และ
ให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงตามความในพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้
บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

ตัวอย่างสัญญาเช่าซื้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างสัญญาเช่าซื้อ

สัญญานี้ทำที่.....
เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ระหว่าง บริษัท.....จำกัด ผู้ให้เช่าซื้อ ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า
"เจ้าของ" ฝ่ายหนึ่งกับ.....อายุ.....ปี
มีภรรยา/สามี ชื่อ.....มีบัตรแสดงตนคือบัตร
.....เขต.....ลง.....ออกให้โดย
.....มีอาชีพ/ตำแหน่งหน้าที่.....
มีเงินเดือน/รายได้ เดือนละ.....บาท ที่อยู่เลข.....
ถนน/ซอย.....หมู่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
ที่อยู่เลข.....ถนน/ซอย.....
หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....ที่ทำงาน.....
ถนน/ซอย.....หมู่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
ในฐานะส่วนตัวและในฐานะผู้แทนนิติบุคคลชื่อ.....
(ตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียน.....
เลข.....ลง.....) ตามหนังสือมอบอำนาจ.....
ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้เช่าซื้อ" อีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงทำสัญญากัน
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เจ้าของยอมให้เช่าซื้อ ผู้เช่าซื้อยอมรับเช่าซื้อ และได้รับมอบ
ทรัพย์สินที่เช่าซื้อไปจากเจ้าของแล้วในวันทำสัญญานี้ในสภาพเรียบร้อย ถูกต้อง
ครบถ้วน และได้ตรวจดูเป็นที่พอใจแล้ว คือ

ทรัพย์สินที่เข้าชื่อ.....
 เลขประจำตัวทรัพย์สิน.....
 ตรา เครื่องหมาย ยี่ห้อ แบบ ชนิด ลักษณะ ลี .....
 .....ซึ่งมีส่วนประกอบ มีเครื่องอุปกรณ์ครบ และมี.....
 .....
 รวมเป็นเงินค่าเข้าชื่อทั้งสิ้น (ตัวอักษร.....บาท)
 .....บาท

ข้อ ๒. ผู้เข้าชื่อสัญญาว่าจะชำระค่าเข้าชื่อให้เจ้าของในวัน.....
 .....เป็นเงิน.....บาท และในวัน.....
 .....เป็นเงิน.....บาท นอกนั้นจะนำไปชำระ
 ณ สถานที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาของเจ้าของตามกำหนดต่อไปนี้ รวม.....งวด
 เป็นเงิน.....บาท

งวด	ภายใน วดป.	เป็นเงิน	งวด	ภายใน วดป.	เป็นเงิน
๑	.....	.....	๑๒	.....	.....
๒	.....	.....	๑๓	.....	.....
๓	.....	.....	๑๔	.....	.....
๔	.....	.....	๑๕	.....	.....
๕	.....	.....	๑๖	.....	.....
๖	.....	.....	๑๗	.....	.....
๗	.....	.....	๑๘	.....	.....
๘	.....	.....	๑๙	.....	.....
๙	.....	.....	๒๐	.....	.....
๑๐	.....	.....	๒๑	.....	.....
๑๑	.....	.....	๒๒	.....	.....

ข้อ ๓. ผู้เช่าซื้อสัญญาว่า จะนำทรัพย์สินที่เช่าซื้อไปใช้หรือติดตั้ง ณ ที่.....จะไม่เปลี่ยนแปลง แก๊ว หรือทำให้ ลบเลือนซึ่งเลขหมายประจำเครื่องหรือเครื่องหมายอื่น ๆ ของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ จะใช้สอยทรัพย์สินที่เช่าซื้อด้วยความระมัดระวังอย่างดีที่สุด จะครอบครอง ดูแล เก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย จะบำรุงรักษา ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ใช้การได้ด้อยู่นานและยอมให้เจ้าของหรือผู้แทนเข้าตรวจดูได้เสมอ ค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับการใช้สอย การเก็บ การบำรุงรักษา เช่นค่าน้ำมันหล่อลื่นและเชื้อเพลิง ค่าช่าง ค่าเช่าที่เก็บ ค่าไฟฟ้า ค่าธรรมเนียม ค่าภาษีอากร ค่าปรับ ค่าซ่อมแซม ความชำรุดบกพร่องจะมากน้อยเท่าใดก็ดี ผู้เช่าซื้อยอมออกฝ่ายเดียว

ข้อ ๔. ในระหว่างเช่าซื้อ กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เช่าซื้อเป็นของผู้ให้เช่าซื้อ ผู้เช่าซื้อสัญญาว่าจะไม่เอาทรัพย์สินที่เช่าซื้อไปจำหน่าย จำนำ ให้เช่า ให้ยืมหรือให้ผู้อื่นครอบครองหรือใช้หรือนำไปไว้ที่อื่นนอกจากที่ระบุไว้ข้างต้น จะไม่ใช้ในทางที่ผิดกฎหมาย มิฉะนั้นให้ถือว่ามิเจตนาทุจริต และผิดสัญญา ยอมให้ฟ้องร้องทั้งทางแพ่งทางอาญาและเรียกค่าเสียหายได้ทันที

ข้อ ๕. ถ้าทรัพย์สินที่เช่าซื้อถูกโจรภัย อัคคีภัย วินาศภัย สูญหาย ชำรุด บุกสลาย ถูกทำลาย ถูกอายัด ถูกยึด หรือถูกริบ ไม่ว่าโดยเหตุสุดวิสัย หรือโดยเหตุใด ๆ ผู้เช่าซื้อยอมรับผิดชอบและจะแจ้งให้เจ้าของทราบทันที ยอมติดตามฟ้องร้องเอาคืน ยอมชดใช้ ยอมซ่อมแซมให้คืนสภาพเดิม และยอมชำระเงินค่าเช่าซื้อทั้งสิ้นจนครบ หากเจ้าของได้ออกเงินไปเพื่อการดังกล่าว ผู้เช่าซื้อก็ยอมชดใช้ให้

ข้อ ๖. ถ้าผู้เช่าซื้อทำการดัดแปลง ต่อเติม ทรัพย์สินที่เช่าซื้อ โดยมิได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าของ เมื่อเจ้าของเรียกร้องผู้เช่าซื้อยอมทำให้ ทรัพย์สินนั้นกลับคืนคงสภาพเดิม และยอมรับผิดชอบในความสูญหาย เสียหาย ชำรุด

บุบสลายอันเกิดแต่การนั้น และไม่ว่าในกรณีใด ๆ ผู้เช่าซื้อยอมให้สิ่งที่นำเข้ามา
 ดัดแปลงต่อเติม ติดกับหรือตั้งอยู่ใน ตั๋วทรัพย์สินที่เช่าซื้อตกเป็นส่วนหนึ่งของตัว
 ทรัพย์สินที่เช่าซื้อและเป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้าของ โดยจะไม่เรียกร้องค่าใช้จ่าย
 และค่าสิ่งของนั้น ๆ จากเจ้าของ ถ้าการดัดแปลง ต่อเติม ติด หรือตั้งนั้น เป็น
 เหตุให้ถูกเรียกเก็บภาษีเพิ่มขึ้น ผู้เช่าซื้อยอมชำระค่าภาษีนั้นโดยตรงฝ่ายเดียว
 ถ้าและเจ้าของได้ชำระไปเท่าใด ผู้เช่าซื้อก็ยอมชดใช้ให้จนครบ

ข้อ ๗. ถ้าผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระค่าเช่าซื้องวดหนึ่งงวดใดก็ดี หรือผู้
 เช่าซื้อจะต้องชำระเงินใด ๆ แก่เจ้าของตามสัญญาประการหนึ่งประการใดก็ดี
 หรือผู้เช่าซื้อจะต้องชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดจากการผิดสัญญาประการใดประการ
 หนึ่งก็ดี ผู้เช่าซื้อยอมเสียดอกเบี้ยสำหรับเงินที่ค้างชำระและหรือค่าเสียหาย
 นับแต่วันผิดนัดเป็นต้นไป ในอัตราร้อยละ ๑๘ ต่อปี และยอมเสียดำเนินตามทาง
 งามเรียกเก็บแก่เจ้าของอีกโสดหนึ่งด้วย

ข้อ ๘. ถ้าผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระค่าเช่าซื้องวดหนึ่งงวดใดก็ได้ กระทำ
 ผิดสัญญาอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี หรือทรัพย์สินที่เช่าซื้อถูกอายัด ถูกยึด ถูกริบ
 ไม่ว่าโดยเหตุใดก็ดี ผู้เช่าซื้อถูกพิทักษ์ทรัพย์ก็ดี ไม่ว่าเจ้าของจะได้ใช้ทางแก
 ้อย่างหนึ่งอย่างใดแล้วหรือไม่ ผู้เช่าซื้อก็ยอมให้เจ้าของใช้ทางแก้ตามความใน
 ข้อนี้อีกโสดหนึ่งด้วย กล่าวคือ โดยเจ้าของไม่ต้องบอกกล่าวก่อน ยอมให้ถือว่า
 สัญญานี้เลิกกัน และยอมให้เจ้าของริบเงินค่าเช่าซื้อที่ได้ชำระแล้วทั้งสิ้นเป็น
 ของเจ้าของ โดยผู้เช่าซื้อไม่มีสิทธิเรียกร้องคืน และผู้เช่าซื้อยอมส่งมอบทรัพย์สิน
 ที่เช่าซื้อคืนแก่เจ้าของโดยพลัน ในสภาพที่ซ่อมแซมดีแล้วโดยเรียบร้อย โดยค่า
 ใช้จ่ายของผู้เช่าซื้อเอง ถ้าไม่ส่งมอบคืนให้ก็ให้ถือว่าครอบครองไว้โดยมิชอบ
 และยอมให้เจ้าของหรือผู้แทนติดตามเข้าไป ณ ที่ซึ่งทรัพย์สินที่เช่าซื้อนั้นอยู่ เพื่อ
 เข้ายึดถือครอบครองเอาคืนไปได้เอง โดยผู้เช่าซื้อยินยอม ไม่ได้แย้งขัดขวาง
 ไม่เรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ และยอมให้ค่าใช้จ่าย ค่าพาหนะ ค่าขนส่ง ค่า
 ธรรมเนียม ค่าทนาย ซึ่งเจ้าของต้องเสียไปในการสอบสวน ติดตาม ยึดถือ

ครอบครอง ฟ้องร้อง เอาคืนและซ่อมแซมนั้นแก่เจ้าของจนครบ และผู้เช่าซื้อ
ยอมชำระเงินค่าเช่าซื้อ หรือใช้ค่าเสียหายที่เจ้าของต้องขาดประโยชน์ที่ควรจะได้
ได้จากทรัพย์สินที่ผู้เช่าซื้อไม่ส่งคืนทันทีตามข้อนี้ อย่างหนึ่งอย่างใดตามแต่เจ้าของ
จะเลือก ทั้งนี้ จนกว่าผู้เช่าซื้อจะได้ลงลายมือชื่อทำบันทึกยอมคืนและส่งทรัพย์สิน
ที่เช่าซื้อมอบคืนแก่เจ้าของแล้ว (ถ้าวันทำบันทึกส่งมอบอยู่ระหว่างยังไม่ครบงวด
ใดก็ยอมชำระงวดนั้นเต็ม) และในกรณีเจ้าของหรือผู้แทน ติดตาม ยึดถือ ครอบ
ครอง เอาคืนซึ่งทรัพย์สินที่เช่าซื้อดังกล่าวนั้น ผู้เช่าซื้อยอมให้ถือว่า บรรดา
ทรัพย์สินที่เอาเข้ามารวมกัน ติดไว้ที่หรือตั้งอยู่ใน ตัวทรัพย์สินที่เช่าซื้อ เป็นส่วน
หนึ่งของตัวทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ยอมให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้าของ

ข้อ ๕. เมื่อเจ้าของยึดทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนมาได้แล้ว เจ้าของอาจ
เลือกใช้สิทธิที่จะนำทรัพย์สินที่เช่าซื้อออกขายโดยเปิดเผยกับบุคคลใดเป็นรายๆ
ไป หรือโดยวิธีประมูล หรือโดยวิธีการขายทอดตลาด ตามราคาที่เจ้าของเห็น
สมควร โดยเจ้าของมีจำต้องบอกกล่าวให้ผู้เช่าซื้อทราบ จำนวนเงินที่ขายได้
หากมีการซ่อมแซมทรัพย์สินที่เช่าซื้อก่อนขาย ให้เจ้าของหักเงินค่าซ่อมแซมออก
จากราคาที่ขายได้ เหลือเท่าใดให้นำไปชำระราคาค่าเช่าซื้อที่ยังคงเหลืออยู่
รวมทั้งค่าภาษีหากจะมี กับค่าใช้จ่ายอื่นตามที่ผู้เช่าซื้อเห็นว่าจำเป็นต้องชำระ
ตามสัญญา และผู้เช่าซื้อให้สัญญาว่า หากราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อซึ่งได้ขายไป
ไม่พอชำระหนี้ดังกล่าวแล้ว ผู้เช่าซื้อยอมชำระเงินจำนวนที่ยังขาดอยู่อีกให้กับ
เจ้าของจนครบ

ข้อ ๑๐. ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัด ผิดสัญญา หลายครั้ง หลายอย่าง
ถ้าเจ้าของยอมผ่อนผันการผิดนัดหรือผิดสัญญาครั้งใดอย่างใด ไม่ให้ถือว่าเป็น
การผ่อนผันการผิดนัดหรือผิดสัญญาครั้งอื่นอย่างอื่น และในกรณีบังคับจำนวนได้
เงินสุทธิน้อยกว่าหนี้ที่ค้างชำระอยู่เท่าใด ผู้เช่าซื้อยอมรับผิดชอบเงินที่ยังขาด
อยู่นั้นจนครบ

ข้อ ๑๑. เมื่อผู้เช่าซื้อได้ชำระหนี้ใด ๆ ตามสัญญาให้แก่บริษัทเจ้าของ
ครบถ้วน ถูกต้อง ทุกราย ทกประการแล้วเจ้าของจะได้ทำหนังสือรับรองและ
โอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินที่เช่าซื้อให้แก่ผู้เช่าซื้อ

ข้อ ๑๒. คู่สัญญาตกลงกันว่า หากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นเกี่ยวกับสัญญานี้
ก็ให้เสนอคดีต่อศาลในกรุงเทพมหานคร (ส่วนข้อพิพาทที่เกี่ยวกับทางอาญา ก็
เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา)

สัญญานี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีข้อความตรงกัน และต่างเข้าใจข้อความ
ดีแล้ว ถูกต้องตรงตามความประสงค์ จึงลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพยานเป็นหลักฐาน
และคู่สัญญาต่างถือไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ.....ผู้เช่าซื้อ

ลงชื่อ.....ภรรยาหรือสามีผู้เช่าซื้อ

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....เจ้าของหรือผู้ให้เช่าซื้อ

๒๔๕

ประวัติผู้เขียน

นายยอดชาย วีระพงศ์ เกิดที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๔๐๖ สำเร็จการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา ๒๔๒๗ เนติบัณฑิตไทย จากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ปีการศึกษา ๒๔๒๘ (สมัยที่ ๓๘) จากนั้นทำงานเป็นทนายความประจำสำนักงานกฎหมาย ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๒๕ จนถึง ๑ ตุลาคม ๒๔๓๒ ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย